Lietas arhīva Nr. C-0486-21/39
ECLI:LV:RVPT:2021:0309.C30803818.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021. gada 9. martā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Sanita Strakše
ar tiesas sēdes sekretāri Māru Birzi,
piedaloties atbildētājas likvidējamās AS „Latvijas Krājbanka" pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/ un atbildētājas AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" pilnvarotajam pārstāvim /pers. B/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA „Biznesa centrs „TOMO"" prasībā pret likvidējamo AS „Latvijas Krājbanka" un AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" par naudas un ieņēmumu no parastas komercdarbības izslēgšanu no komercķīlas priekšmeta un komercķīlas izlietošanas veida noteikšanu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA „Biznesa centrs „TOMO"" cēlusi prasību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā pret likvidējamo AS „Latvijas Krājbanka" un AS „Enerģijas publiskais tirgotājs", un saskaņā ar 2019. gada 13. septembra prasības pieteikuma grozījumiem lūdz tiesu:

- noteikt, ka komercķīlas Nr. 100063736 un Nr. 100151131 priekšmeta sastāvā ietilpst visa prasītājas manta kā lietu kopība un lietu kopības nākamās sastāvdaļas, izņemot: 1) prasītājas prasījuma tiesības pret AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" par maksājumiem par elektroenerģijas iepirkumu obligātā iepirkuma ietvaros, tai skaitā viss Latvijas Republikas valsts atbalsts, kas pārsniedz tirgus cenu, par elektroenerģijas iepirkumu obligātā iepirkuma ietvaros; 2) preču krājumi noliktavās līdz katra mēneša 10. datumam ne mazāk kā 50 000 EUR jeb saražotā siltumenerģija un elektroenerģija par ikmēneša apjomu ne mazāk kā 50 000 EUR;

- noteikts, ka komercķīlas Nr. 100063736 un Nr. 100151131 komercķīlas izlietošanas veids ir prasītājas kā strādājoša uzņēmuma saglabāšana, tai skaitā aktīvu kā lietu kopības, kas ietilpst koģenerācijas stacijā Raunas ielā 44A, Rīgā, pārdošanas kopumu kā funkcionējošu uzņēmumu.

[2] Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[2.1] 2004. gada 15. septembrī starp prasītāju kā aizņēmēju un AS "Latvijas Krājbanka" kā aizdevēju tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr. RC00-04-A-108 ar grozījumiem 2005. gada 9. jūnijā un 2007. gada 9. jūnijā par aizdevuma izsniegšanu nekustamā īpašuma Kastrānes ielā 1, Rīgā, Raunas ielā 44, Rīgā, iegādei, viesnīcas pārbūvei un remontam, SIA "RLDT" finansēšanai un viesnīcas numuru un ēdināšanas aprīkojuma iegādei, kā arī autostāvvietu elektronisko sistēmu uzstādīšanai Raunas ielā 44, Rīgā, un siltummezglu modernizācijai dzīvojamās mājās.

2004. gada 15. septembrī starp prasītāju un AS "Latvijas Krājbanka" noslēgts komercķīlas līgums Nr. RC00-04-A-108/3 ar grozījumiem 2005. gada 9. jūnijā, lai nodrošinātu prasījumu, kas varētu rasties no aizdevuma līguma Nr. RC00-04-A-108, ieķīlājot prasītājai piederošās nekustamās un kustamās lietas – visa uzņēmuma mantu kā lietu kopību, ieskaitot ķermeniskas un neķermeniskas lietas, kā arī visas mantas sastāvā ietilpstošās lietas, tai skaitā pamatlīdzekļus, saskaņā ar sarakstu, un nosakot, ka nodrošinājums sniedzas līdz 2 538 400 LVL (3 611 766,41 EUR).

[2.2] 2011. gada 5. maijā starp prasītāju kā aizņēmēju un AS "Latvijas Krājbanka" kā aizdevēju tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr. RV58-11-A-002 katlu mājas rekonstrukcijai un dabas gāzes koģenerācijas iekārtu iegādei siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai. Tāpat 2011. gada 5. maijā starp pusēm tika noslēgts komercķīlas līgums, lai nodrošinātu prasījumu, kas varētu rasties no aizdevuma līguma Nr. RV58-11-A-002, ieķīlājot prasītājai piederošās nekustamās un kustamās lietas – visu uzņēmuma mantu kā lietu kopību, ieskaitot ķermeniskas un bezķermeniskas lietas, kā visas mantas sastāvā esošās lietas, tai skaitā - pamatlīdzekļus, saskaņā ar sarakstu.

[2.3] AS "Latvijas Krājbanka" 2014. gada 13. janvārī paziņojusi par komercķīlu tiesību, kas nodibinātas ar iepriekš minētajiem līgumiem, izlietošanu.

[2.4] 2014. gada 19. jūnijā prasītāja kā ražotāja un atbildētāja AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" kā publiskais tirgotājs, pamatojoties uz Ekonomikas ministrijas 2009. gada 3. septembra lēmumu, ar kuru prasītājai piešķirtas tiesības pārdot koģenerācijas procesā saražoto elektroenerģiju publiskā iepirkuma ietvaros, noslēdza līgumu par elektroenerģijas iepirkumu.

[2.5] 2016. gada 5. septembrī atbildētāja AS "Latvijas Krājbanka" ir paziņojusi atbildētājai AS "Enerģijas publiskais tirgotājs", kas konkrētajā gadījumā uzskatāms par publisko tiesību subjektu, ka turpmāk visi tās prasītājai veicamie maksājumi ir pārskaitāmi uz AS "Latvijas Krājbanka" norēķinu kontu, jo prasītājas ieķīlātās mantas sastāvā ietilpst arī tās prasījuma tiesības pret trešajām personām, tai skaitā – prasījuma tiesības pret AS "Enerģijas publiskais tirgotājs".

Atbildētāja AS "Latvijas Krājbanka" kļūdaini uzskata, ka starp prasītāju, Ekonomikas ministriju un AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" pastāvošās publiskās attiecības ietilpst privātās komercķīlas līguma priekšmetā.

Pamatojoties uz minēto pieprasījumu, AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" samaksāja prasītājas 2016. gada 26. novembra rēķinu Nr. 160354 par 2016. gada 10. oktobrī tīklā nodoto elektroenerģiju 27 563,30 EUR apmērā, maksājumu veicot nevis ražotājam, bet AS "Latvijas Krājbanka" maksātnespējas administratora norādītajā kontā. Minētā rezultātā prasītāja nevar veikt samaksu par izejvielām, kurināmo, nevar samaksāt nodokļus, darba algas un elektrostacijas uzturēšanas izdevumus. Šie apstākļi var novest pie tā, ka prasītāja var zaudēt tiesības ražot un pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, kas var radīt zaudējumus.

[3] Prasība pamatota ar Civillikuma 1., 1294., 1304., 1306., 1404., 1414., 2389., 2391., 2392. pantu un Komercķīlas likuma 2. panta trešo daļu, 3., 4., 33., 34., 39., 48. pantu.

[4] 2018. gada 17. decembrī tiesā saņemti atbildētājas likvidējamās AS „Latvijas Krājbanka" rakstveida paskaidrojumi, kuros norāda, ka uzskata

prasību par pilnībā nepamatotu un norāda uz šādiem apstākļiem.

[4.1] Prasītāja nav godprātīgi izmantojusi Civilprocesa likuma 1. pantā noteiktās tiesības uz tiesas aizsardzību, jo, ceļot prasību, ir noklusējusi faktu, ka jau 2016. gada 8. decembrī ir cēlusi prasību ar identisku prasījumu pret identiskiem atbildētājiem.

[4.2] Prasītājas prasības šajā civillietā ir absurda, jo naudas summu, ko prasītāja dēvē par bankas netaisnu iedzīvošanos un kuru vēlas piedzīt kā solidārus zaudējumus no diviem atbildētājiem, banka ir novirzījusi prasītājas parāda saistību samazināšanai, kas izriet no pušu starpā noslēgtā 2004. gada 15. septembra Aizdevuma līguma Nr. RC00-04-A-108.

[4.3] Prasītājas un atbildētājas SIA „Enerģijas publiskais tirgotājs" attiecības nav vērtējamas kā publiski tiesiskas attiecības, jo AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" ir komersants, komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība, kuras pamatdarbība ir elektroenerģijas tirdzniecība.

AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" pienākums veikt pirkuma maksu izriet (vai izrietēja) no noslēgtā līguma. Noslēdzot līgumu, viena puse ir apņēmusies nopirkt elektroenerģiju, bet otrai ir tiesība (pat ne pienākums) pārdot elektroenerģiju.

AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" nevis veic maksājumus, bet gan pērk elektroenerģiju, saskaņā ar līguma nosacījumiem. Pušu attiecības ir (vai bija) vērtējamas kā līgumiskas divu komersantu attiecības, nevis publiski tiesiskas attiecības.

[4.4] Uzņēmumu reģistra notāra lēmums (tai skaitā par komercķīlas tiesības izlietošanas reģistrēšanu) ir administratīvs akts, un tā apstrīdēšanu nosaka Administratīvā procesa likums un likums „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru".

Strīds, kādu vēlas radīt prasītāja, nav risināms civilprocesuālā kārtībā vispārējās jurisdikcijas tiesā, bet gan bija risināms administratīvajā rajona tiesā. Šobrīd, kad kopš Uzņēmumu reģistra lēmuma pieņemšanas brīža ir pagājuši 4 gadi un 10 mēneši, šādas prasības celšanas nav tiesiski pamatota. Uzņēmumu reģistra lēmuma apstrīdēšanas/pārsūdzēšanas ir terminš ir pagājis, un tas nav atjaunojams.

[4.5] Turklāt, ceļot šo prasību, prasītāja vēlas pārvērtēt arī apelācijas instances 2018.gada 18.maija spriedumu civillietā Nr. C30476417, ar kuru daļēji apmierināta bankas prasība izslēgt no prasītājas mantas aprakstes akta prasījuma tiesības pret trešajām personām, tajā skaitā AS „Publiskais enerģijas tirgotājs".

[5] 2018. gada 17. decembrī tiesā saņemti atbildētājas AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" rakstveida paskaidrojumi, kuros norāda, ka prasība ir nepamatota un pilnībā noraidāma, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[5.1] Apstāklis, ka prasītājas prasījumam pret AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" ir publiski tiesisko prasījumu iezīmes, nemaina to, ka šāds prasījums var būt par komercķīlas priekšmetu. Pretējam uzskatam nav rodams leģitīms un normatīvajos aktos balstīts pamatojums. Komercķīlas institūta nozīmes un praktiskās pielietojamības nepamatota sašaurināšana nav pieļaujama, jo tas nepamatoti ierobežotu komerctiesisko apgrozību.

[5.2] Atbildētāja nepiekrīt prasītājas minētajam, ka tiesības pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros nevar tikt ieķīlātas, tādēļ nevar tikt ieķīlātas arī no šo tiesību izlietošanas izrietošās tiesības saņemt samaksu par pārdoto elektroenerģiju.

Ir jānodala tiesības pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros no komersanta tiesībām saņemt samaksu par pārdoto elektroenerģiju, jo tās ir divas dažādas kategorijas. Normatīvā regulējuma, atbilstoši kuram tiesības pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros aizliegts nodot citām personām, dāvināt vai citādi atsavināt, leģitīmais mērķis nesniedzas tik tālu, ka ierobežotu arī tiesības ieķīlāt tiesības saņemt samaksu par pārdoto elektroenerģiju.

Likumdevēja gribu un mērķis bija ierobežot darbības tikai un vienīgi ar komersanta iegūtajām tiesībām pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, turklāt tam ir leģitīms izskaidrojums, proti: šādas tiesības komersants iegūst konkursa kārtībā, un pretendentam ir jāizpilda konkrētas prasības.

Likumdevējs nav noteicis, kā komersants, kurš obligātā iepirkuma ietvaros saņēmis samaksu par nodoto elektroenerģiju, var izlietot saņemtos naudas līdzekļus. Attiecīgi nav arī leģitīma mērķa ierobežot komersanta tiesības ieķīlāt minētās prasījuma tiesības.

[5.3] Nav rodams loģisks un saprātīgs izskaidrojums, kādēļ būtu jāsašaurina komercķīlas institūta jēga un būtība un kādēļ kredītiestādei, kura ir izsniegusi aizdevumu komersantam, lai tas varētu īstenot koģenerācijas stacijas projektu, būtu liegtas iespējas par ķīlas priekšmetu ņemt arī komersanta prasījumus pret AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" par pārdoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros.

[5.4] AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" uz attiecīgā maksājuma izdarīšanas brīdi pārliecinājās, ka ieraksts Komercķīlu reģistrā bija spēkā, un tai nebija zināmi nekādi citi juridiski šķēršļi likvidējamās AS „Latvijas Krājbanka" komercķīlas tiesības izlietošanai, kā arī prasītāja nebija norādījusi uz prasībā norādītajiem iebildumiem.

Ievērojot minēto, secināms, ka prasītājas prasījums pret AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" par naudas līdzekļu samaksu nav pamatots un ir noraidāms. Turklāt prasība pamatota uz Civillikuma 2389., 2391. un 2392. pantu, taču prasītāja nav pierādījusi, ka atprasāmais priekšmets atrodas AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" mantā vai ka AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" būtu netaisnīgi iedzīvojusies.

[6] Atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma noteikumiem tiesa ir nolēmusi lietu izskatīt attālināti, izmantojot *Microsoft Teams* rīku, par ko pusēm ir paziņots pēc to norādītajām elektroniskā pasta adresēm saziņai ar tiesu.

Prasītājas pārstāve tiesas sēdē nepiedalās. Prasītājai un prasītājas pārstāvei ir nosūtīta saite dalībai tiesas sēdē uz tās prasības pieteikumā norādīto elektroniskā pasta adresi saziņai ar tiesu.

Tiesa ir atzinusi, ka prasītājas amatpersonas /pers. H/ 2021.gada 9.februāra iesniegumā norādītie iemesli nav atzīstami par tādiem, kas attaisnotu prasītājas pārstāvja nepiedalīšanos tiesas sēdē. Prasītājas pilnvarotā pārstāve līdz tiesas sēdei par neierašanās iemesliem tiesu nav informējusi.

Tiesa atzīst, ka prasītāja nepiedalīšanās tiesas sēdē atzīstama neattaisnojošu un nav konstatējams pamats lietas izskatīšanas atlikšanai.

Atbildētājas likvidējamās AS „Latvijas Krājbanka" pilnvarotais pārstāvis /pers. A/ tiesas sēdē prasību neatzina un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz paskaidrojumos norādītajiem argumentiem un apsvērumiem.

Atbildētājas AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ tiesas sēdē prasību neatzina un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz paskaidrojumos norādītajiem argumentiem un apsvērumiem.

Motīvu daļa

[7] Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[8] Starp AS "Latvijas Krājbanka" kā aizdevēju un SIA "Biznesa centrs "TOMO"" 2004.gada 15.septembrī noslēgts aizdevuma līgums Nr.RC00-04-A-108 par aizdevuma 1 900 000 EUR izsniegšanu. Turpmāk puses vienojušās par grozījumiem aizdevuma līguma noteikumos, par ko noslēgtas vairākas vienošanās. Saskaņā ar 2012.gada 18.aprīļa vienošanos aizdevuma summa vienošanās noslēgšanas dienā ir 4 134 747,57 EUR.

2011.gada 5.maijā starp AS "Latvijas Krājbanka" un SIA "Biznesa centrs "TOMO"" noslēgts aizdevuma līgums Nr.RV58-11-A-002 par aizdevuma 1 300 000 EUR izsniegšanu katlu mājas rekonstrukcijai, dabasgāzes koģenerācijas iekārtu iegādei siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai.

[9] 2004.gada 15.septembrī starp AS "Latvijas Krājbanka" un SIA "Biznesa centrs "TOMO"" noslēgts komercķīlas līgums Nr.RC00-04-A-108/3, ar kuru prasītāja ieķīlājusi par labu atbildētājai tai piederošās kustamās un nekustamās lietas – visu uzņēmuma mantu kā lietu kopību, ieskaitot

ķermeniskās un bezķermeniskās lietas kā mantas sastāvā esošās lietas, tā arī lietas, kas pievienosies ieķīlātai mantai nākotnē.

Komercķīla nodibināta prasījumu, kas var rasties no 2004.gada 15.septembrī noslēgtā aizdevuma līguma, nodrošināšanai.

2005.gada 9.jūnijā puses vienojušās par grozījumiem komercķīlas līgumā, cita starpā nosakot, ka komercķīlas priekšmetā ietilpst arī visa uzņēmuma manta, tai skaitā pamatlīdzekļi saskaņā ar sarakstu.

Komercķīla reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercķīlu reģistrā 2005.gada 28.jūnijā, ko apstiprina komercķīlas reģistrācijas akts Nr.100063736.

2011.gada 5.maijā starp pusēm noslēgts komercķīlas līgums Nr.RV58-11-A-002/2, ar kuru prasītāja ieķīlājusi par labu atbildētājai visu savu mantu kā lietu kopību, ieskaitot ķermeniskās un bezķermeniskās lietas kā mantas sastāvā esošās lietas, tai skaitā pamatlīdzekļus saskaņā ar sarakstu, kā arī lietas, kas pievienosies ieķīlātai mantai nākotnē.

Komercķīla nodibināta prasījumu, kas var rasties no 2011.gada 5.maijā noslēgtā aizdevuma līguma, nodrošināšanai.

Komercķīla reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercķīlu reģistrā 2011.gada 6.maijā, ko apstiprina komercķīlas reģistrācijas akts Nr.100151131.

[10] Tiesa atzīst, ka komercķīlas līgumu priekšmets ir noteikts 2004.gada 15.septembrī u n 2011.gada 5.maijā starp pusēm noslēgtajos komercķīlas līgumos, un tas nav pretējs Komercķīlas likuma 3. un 4.panta noteikumiem.

[11] Ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2014.gada 17.februāra lēmumu nolemts izdarīt ierakstu komercķīlu reģistrā un reģistrēt 2014.gada 16.janvārī iesniegto paziņojumu par komercķīlas tiesību izlietošanu komercķīlas aktam Nr.100063736.

Lēmums ir stājies spēkā, un tas nav ticis apstrīdēts.

[12] Prasītāja ir cēlusi prasību tiesā pēc komercķīlas tiesību izlietošanas, 2018.gada 15.novembrī, uzskatot, ka komercķīlas priekšmetā nevar tikt iekļauti prasījumi pret AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" par samaksu par obligātā iepirkuma ietvaros saražoto elektroenerģiju un krājumi (saražotā elektroenerģija un siltumenerģija) ne mazāk kā 50 000 EUR apjomā ik mēnesi.

Šāds viedoklis pamatots ar argumentu, ka komercdarbība, ražojot elektroenerģiju, pamatojoties uz komersantam piešķirtajām tiesībām pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, un darījums ar AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" ir attiecināms nevis uz privāttiesisko, bet gan uz publiski tiesisko jomu.

[12.1] Ar Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas 2009.gada 3.septembra lēmumu Nr.1-6.1-901 SIA "Biznesa centrs "TOMO"" piešķirtas tiesības pārdot koģenerācijas elektrostacijā Raunas ielā 44, Rīgā, saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, nosakot elektroenerģijas iepirkuma apjomu gadā līdz 7456,3 MWh.

[12.2] 2014.gada 19.jūnijā starp AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" un SIA "Biznesa centrs "TOMO"" noslēgts līgums par elektroenerģijas iepirkumu, tā 2.1.punktā vienojoties, ka, sākot ar 2014.gada 1.aprīli, atbildētāja pērk no prasītājas elektroenerģijas sistēmā nodoto stacijas saražoto elektroenerģiju, pamatojoties uz Ekonomikas ministrijas 2009.gada 3.septembra lēmumu Nr.1-6.1-901.

[12.3] Tiesa atzīst, ka prasītājas viedoklis, ka maksājumi par obligāti iepirkuma ietvaros saražoto elektroenerģiju nevar būt komercķīlas priekšmets, ir atzīstams par nepamatotu. Šāds prasītājas viedoklis ir balstīts uz subjektīvu un nepamatoti paplašinātu prasītājai piešķirto tiesību ražot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros interpretāciju.

Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr. 262 "Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību" (kas bija spēkā līdz 2020.gada 11.septembrim) 41.punkts paredzēja, ka komersanta iegūtās tiesības pārdot no atjaunojamiem energoresursiem saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros nav nododamas citai personai, pārdodamas, dāvināmas vai kā citādi atsavināmas.

Tiesības ražot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros tiek piešķirtas uz Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas lēmuma pamata, un šis lēmums ir administratīvs akts. Uz lēmuma pamata piešķirtās tiesības ražot elektroenerģiju nav nododamas citai personai.

Tanī pat laikā normatīvo aktu, kas regulē elektroenerģijas tirgu un elektroenerģijas ražošanu obligātā iepirkuma ietvaros, noteikumi neregulē komersanta rīcību ar līdzekļiem, kurus tas gūst, pārdodot obligātā iepirkuma ietvaros saražoto elektroenerģiju. Normatīvo aktu noteikumi regulē maksas par saražoto elektroenerģiju apmēru, bet ne komersanta rīcības veidu ar naudas līdzekļiem, kuri tam pienākas par saražoto elektroenerģiju, vai kreditoru tiesību prasīt apmierinājumu no šiem līdzekļiem.

[12.4] Līdz ar to nav pamatots prasītājas viedoklis, ka prasījuma tiesības pret AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" un saražotā elektroenerģija nevar būt par komercķīlas priekšmetu. Faktiski šāds prasītājas viedoklis ierobežotu kreditoru tiesības vērst jebkādus prasījumus pret komersantu, kura pamatdarbības veids ir elektroenerģijas ražošana obligātā iepirkuma ietvaros.

Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr. 262 "Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību" (kas bija spēkā līdz 2020.gada 11.septembrim) 78.punktā bija noteiktas komersanta tiesības saņemt kredītiestādes finansējumu elektroenerģijas ražošanas projekta īstenošanai. AS "Latvijas Krājbanka" šādu finansējumu bija piešķīrusi, izsniedzot prasītājai aizdevumu katlu mājas rekonstrukcijai, dabasgāzes koģenerācijas iekārtu iegādei siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai.

Tiesa atzīst par pamatotu atbildētājas AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" argumentu, ka nav rodams loģisks un saprātīgs izskaidrojums, kādēļ kredītiestādei nebūtu tiesību prasīt nodrošinājumu aizdevuma atmaksas nodrošināšanai, nodibinot komercķīlu un komercķīlas priekšmetā iekļaujot prasījumus pret AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" par pārdoto enerģiju obligātā iepirkuma ietvaros.

[13] Komercķīlas izlietošanas veidu regulē Komercķīlas likuma VI nodaļas noteikumi.

Komercķīlas ņēmējam, izlietojot komercķīlu, ir saistoši minētie noteikumi, kas regulē komercķīlas izlietošanas tiesību un veidu, kā arī noteikumi, par kuriem puses vienojušās, noslēdzot komercķīlas līgumu. Komercķīlas izlietošanas veids ir atkarīgs arī no komercķīlas priekšmeta.

Līdz ar to tiesai nav pamata taisīt spriedumu par noteikta komercķīlas izlietošanas veida noteikšanu, jo minētais jautājums ir regulēts speciālā likuma noteikumos. Turklāt AS "Latvijas Krājbanka" jau 2014.gadā ir paziņojusi par komercķīlas tiesības izlietošanu, un 2014.gada 17.februārī komercķīlu reģistrā ir izdarīts ieraksts par komercķīlas izlietošanu.

[14] Komercķīlas likuma 39.2 panta otrajā daļā noteikts, ka komercķīlas ņēmējs var prasīt apmierinājumu no trešās personas, ja pirms tam ir ievērota šā likuma 42.pantā noteiktā paziņošanas kārtība un komercķīlu reģistrā izdarīts ieraksts par komercķīlas tiesību izlietošanu.

2016.gada 5.septembrī AS "Latvijas Krājbanka" paziņojusi AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" par komercķīlas tiesību izlietošanu, pieprasot turpmāk visus maksājumus, kuri tai turpmāk jāveic SIA "Biznesa centrs "TOMO"", pārskaitīt komercķīlas ņēmējai AS "Latvijas Krājbanka".

2016.gada 21.novembrī AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" veikusi prasītājas izsniegtā rēķina par summu 27 563,30 EUR apmaksu, pārskaitot naudas līdzekļus AS "Latvijas Krājbanka".

2016.gada 12.decembra vēstulē AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" informējusi prasītāju par naudas līdzekļu pārskaitīšanu AS "Latvijas Krājbanka".

Atbildētāja AS "Latvijas Krājbanka" ir apstiprinājusi, ka ir saņēmusi naudas līdzekļus un novirzījusi tos prasītājas saistību segšanai.

Tā kā komercķīla ir tikusi nodibināta uz visu prasītājas mantu kā lietu kopību un atbilstoši Komercķīlas likuma 3.panta noteikumiem šādas komercķīlas priekšmetā ietilpst arī prasījuma tiesības, AS "Latvijas Krājbanka", izlietojot komercķīlu, bija tiesīga saņemt sava prasījuma apmierinājumu

no maksājumiem, kuri AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" bija jāveic prasītājai.

Turklāt jautājums par AS "Latvijas Krājbanka" tiesībām saņemt apmierinājumu no AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" ir izspriests jau civillietā Nr.C30476417 AS "Latvijas Krājbanka" prasībā pret SIA "Biznesa centrs "TOMO"" un /pers. K/ par mantas izslēgšanu no aprakstes akta.

[15] Tiesa nekonstatē, ka būtu pamats tiesvedības izbeigšanai lietā, un atbildētājas AS "Latvijas Krājbanka" argumenti šajā daļā atzīstami par nepamatotiem.

Kaut arī starp prasītāju un AS "Latvijas Krājbanka" ir notikušas vairākas tiesvedības, tiesa nekonstatē, ka ar spēkā esošu tiesas spriedumu jau būtu izšķirts par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata, proti: par komercķīlas priekšmeta noteikšanu.

Tāpat nav konstatējams pamats tiesvedības izbeigšanai lietā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 1.punktu, jo strīds nav pakļauts izskatīšanai tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Strīdam par komercķīlas līguma priekšmeta noteikšanu ir civiltiesisks raksturs, un to nemaina apstāklis, ka Uzņēmumu reģistra valsts notārs ir pieņēmis lēmumu, reģistrējot komercķīlas tiesību izlietošanu.

[16] Izvērtējot prasības pamatotību pēc būtības un ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma pilnībā.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93., 97., 189., 190.pantu, tiesa

nosprieda:

SIA „Biznesa centrs „TOMO"" prasībā pret likvidējamo AS „Latvijas Krājbanka" un AS „Enerģijas publiskais tirgotājs" par naudas un ieņēmumu no parastas komercdarbības izslēgšanu no komercķīlas priekšmeta un komercķīlas izlietošanas veida noteikšanu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Jēzusbaznīcas ielā 6, Rīgā.

Tiesnese S. Strakše